

független Újság

tiszántúli
politikai napilap

Chamberlain csütörtökön Hitlerhez repül

Szervezett arcvonalban harcolnak a szudéták

Runciman megkezdte a rendkívül feszült helyzetben a közvetítő tárgyalásokat — Tömegesen menekülnek a szudétanémetek Szászországba — Anglia drámai küzdelme a békéért

BERLIN, szeptember 14. Chamberlain angol miniszterelnök ma a berlini brit nagykövét közvetítésével a következő közlést juttatta el Hitler vezér és kancellárhoz:

Tekintettel a fokozódó válságos helyzetre, javaslom, hogy haladéktalanul átjövök Önökhöz annak a megkísérlése végett, hogy békés megoldást találjunk. Légi úton kívánok jönni és holnap elutazásra készen állok. Kérem, közölje velem a legkorábbi időpontot, amikor fogadhat, s közölje velem a találkozás helyét. Hálás lennék, ha igen hamar választ kaphatnék. Newille Chamberlain.

Hitler kancellár erre a közlésre azt válaszolta, hogy szíves készséggel hajlandó a brit miniszterelnökkel e hó 15-én találkozni. — Chamberlaint ennek megfelelően holnap várják Obersalzbergben.

LONDON, szeptember 14. Szerdán este a miniszterelnöki palotában hivatalos közlést tettek, amely szerint Chamberlain miniszterelnök csütörtök reggel 8.30 órakor utazik a hestoni repülőtérrel Németországba a Brit Légiforgalmi Vállalat gépén. A miniszterelnök kíséretében lesz Sir Horace Wilson és Strang, a külügyi hivatal szakértője. A miniszterelnök délelőtt 10 óra tájban érkezik Münchenbe és rövid pihenő után folytatja útját Berchtesgadenbe.

PRAGA, szeptember 14. A schwaderbachi elintézetlen helyzettel kapcsolatban heavatott forrásból még a következő részleteket közlik:

A fegyveres tömeg 20 csendőrt tart fogva. A tüntetők a rendőrség egyik riadógépkocsiját, amelyen 20 csendőr ült, hatalmukba kerítették.

Ugyanebből a forrásból tévedésnek minősítik azokat a híreket, hogy katonaságot vezényeltek ki a fegyveres tömeg körülfűzésére. Hangsúlyozzák, hogy csak csendőrség van a helyszínen.

Olyan helyen, ahol ismerik a kormány szándékait, kijelentik, hogy

a cseh kormány hajlandó, mihelyt a rend helyreállt, a rögtönbíráskodásra vonatkozó rendeletet fokozatosan visszavonni.

úgy, hogy a rend helyreállt után 5 nappal mind a 11 körzetben visszaállanak a normális állapotok. Szerdán este a rögtönítélőbíráskodás még egyetlen esetben sem kezdte meg működését. Sem Kundt képviselő, sem a szudétanémet párt Prágában tartózkodó többi törvényhozója nem kezdett megbeszélést a kormánnyal.

PRAGA, szeptember 14. Chamberlain németországi látogatásának híre rendkívüli elégedettséget és megnyugvást keltett.

Eljen a jó öreg Chamberlain

London, szeptember 14. Rendörkörön zárta el este 9 órakor a miniszterelnöki palota környékét. A szomszédos utcákon kb. ezer főnyi tömeg várta az eseményeket. A hivatalos közlemény kiadása után futótűzként terjedt el Chamberlain németországi látogatásának híre. Az utcákon a járőkelők csoportokba verődve izgatottan beszéltek az eseményről. Mindenütt eljén a jó öreg Chamberlain te kiáltás hangzott.

A miniszterelnök a mai minisztertanácsán közölte tervét miniszterlérsai-

ferriúi bölcsességnek s táb látókörü lépésnek tekintik. Altalában az az érzés uralkodik, hogy Chamberlain gesztusa-

és Hitler tárgyalási Készsége a lehető legbiztosabb előrejelek.

Véres harcok egy csendőrlaktanya körül

Valkenau, szeptember 14. A szudétanémet párt közli: A cseh csendőrség szerdán Haberspirk község szudétanémet lakossága között

borzalmas vérfürdőt rendezett. Előbb a kommunisták izgatták kihívásokkal a község lakosságát, amely örömlüntetést rendezett. A kihívások következtében verékedés támadt, amelybe a csendőrség is beavatkozott. A csendőrök azonban rövid idő múlva visszavonultak a csendőrségi épületbe, ahonnan hirtelen lövés hallatszott. — Közvetlen ezután

a csendőrségi épületből golyózáppal araszolták el az épület előtt összegyűlt tömeget, amelynek sorában sok aszszony és gyermek volt.

A szudétanémetek, akik már napok óta a legnagyobb izgalomban éltek, tekintettel sok lakos bántalmazására, a sok letartóztatásra, amely mindig veréssel járt, látva most, hogy fegyverrel lenül ki van szolgáltatva a csendőrség tüzének.

megrohama a csendőrségi épületet. Eközben több csendőr megsebesült. A tömeg hatalmába kerítette a csendőrségen levő fegyvereket és töltényeket.

PRAGA, szeptember 14. Azokkal a hírekkel kapcsolatban, amelyek szerint Haberspirkben egy összetűzés során 10—15 csendőr és ismeretlen számú szudétanémet meghalt, a Cseh TI alapos tájékozódások alapján kijelenti, hogy

itt ma teljes nyugalom uralkodott. A hírek a tegnapi eseményekkel függnek össze, amelyeknél 4 csendőr és 2 rendőr meghalt.

Berlin, szeptember 14. Egerből jelentik a Német TI: Haberspirkből szerdán délután egy ottani lakos érkezett Egerbe, akinek sikerült elmenekülni a községből. Az illető felkereste a szudétanémet pártot s közölte, hogy

Haberspirk lakossága eddig hiába igyekezett érintkezésbe lépni Run-

Az egyik megsebesült csendőr vallo-

másából kiderült, hogy a csendőrségi állomás földszintjén

Barthos cseh csendőr lőtt rá saját örmesterére. Ez az örmester tót nemzetiségű volt s vonakodott kiadni a parancsot arra, hogy rálőjjenek a tömegre. A cseh csendőr lövése azonnal megölte az örmestert,

a tömeg ezután elfoglalta a csendőrségi épületet. Röviddel ezután Valkenau-ból és Zvodsuból csendőrök jelent meg, amely nehéz gépfegyverekkel vonult fel. Az újonnan érkezett csendőrség

minden előzetes figyelmeztetés nélkül azonnal tüzelni kezdett a lakosságra, amely védekezett. A csendőrség veszteségét 10—15 halottra becsülik, a szudétanémetek vesztesége sokkal nagyobb.

de a halottak számát jelenleg nem lehet megállapítani. Hogy pillanatnyilag mi a helyzet a községben, azt nem lehet tudni. Haberspirket a csendőrség azonnal körülfűzte és az egyik cseh csendőr olyan kijelentéseket tett, hogy a község minden lakosságát meg kell ölni.

ciman lorddal, akinek védelme alá akarnak helyezni.

A lakosság elől azonban elzártak minden lehetőséget arra, hogy a külvilággal összeköttetésbe lépjenek. A cseh csendőrség senkit sem enged ki a községből.

A3 D3 B4 C4 A4 D4 B5 A5 B6 A6

C6 D5 C5 B5 D4 A4 C4 B4 D3 A3

Uj véres összeütközés Egerben

PRÁGA, szeptember 14. Egerben szerdán este újabb véres összeütközés volt. A cseh rendőrség a Viktória-szállóban, ahol a szudétánemek székelye van és a Welzel-szállóban, ahol a pártnak szintén vannak irodahelyiségei, házkutatást akart tartani.

A Viktória-szállóban a szudétánemet párt házi őrsége ellenállott. Lövéldőzés támadt, aminek során a rendőrség behatolt a szállóba és letartóztatta a párt egyik alkalmazottját. Két rendőr és egy katona, valamint egy szudétánemet meghalt, egy soffőr pedig egy eltévedt golyótól halálosan megsérült.

Szászországba menekülnek a szudétánemek

Klinckenthal, szeptember 14. (Német TI.) A Klinckenthaler Zeitung jelenté, hogy

a csehországi Schwaderbach lakossága közül igen sok asszony és gyermek csoportokba verődve, ingóságokkal megrakodva elhagyta a községet és Szászországba Zachsenberg-Georgenthalban keresett menedéket ismerős családoknál és szállókban.

A cseh katonaság elől menekülő német lakosság számát még nem állapították meg. Szerdán délelőtt Schwaderbach felett cseh repülőgépek keringtek.

Johanngeorgstadt, szeptember 14. (Német TI.) A községgel szemben fekvő Breitenbach szudétánemet falu lakossága néhány öregasszony kivételével,

vel, akik az állatokat látják el, a határon át Georgestadtba menekült.

Berlin, szeptember 14. Joachimstahlból jelenti a Német TI: Kedden este

a rögtönítélő bíraskodás kihirdetése után agyonlőtték Schlosser Hermann szudétánemetet.

Bernsteinnál szerdán este 6 órákor keleten 800 szudétánemet, közöttük asszonyok és gyermekek, átmenekültek német területre. Sok menekült jelentkezett Jochstahlnál is a német határőrkünel. A nemzeti szocialista népjóléti intézmény azonnal segélymozgalmat indított.

Prága, szeptember 14. Hivatalos jelentés szerint a rögtönítélő bíraskodást Garslitz és Joachimstahl kerületekre is kiterjesztették.

A karlsbadi nyolc pont már nem tárgyalási alap

Prága, szeptember 14. A szudétánemet párt központi bizottsága, amely székhelyét Egerbe tette át, két közleményt adott ki. Az első közlemény így szól:

Az elmúlt éjszaka Aston Gwardin és Henlein között lefolyt tárgyalások történelmi jelentőségűek voltak. Henlein jelentette, hogy a követelések azonnali teljesítése még lehetőséget nyújthatnak a kormánnyal való tárgyalások felvételére, de most már a karlsbadi 8 pont nem szolgálhat a tárgyalások alapjául, hanem csupán a szudétánemek önrendelkezési jogának elismerése.

A második közlemény szerint Haberspirkben a tömeg megro-

hanta a csendőrség épületét. Kézi-gránátokkal, 2 géppuskával és 40 láda löszrel fegyverezte fel magát. — Valkenauból gépkocsion csendőrszakaszok érkeztek és tüzeléssel válaszolt. A szudétánemet parthoz befutói hírek szerint délelőtt 11 órákor

gépkocsira szerelt géppuskák seregek támadtak kb. 2.000 főből álló szudétánemek arcvonalára ellen.

A csendőrség becsülés szerint 15 halottat vesztett. A szudétánemek veszteségét még nem lehetett megállapítani, de a halottak száma jelentősen nagyobb, mint a csendőro-

Kundt visszatért Prágába, Henlein a szudétánemet vidéken

Prága, szeptember 14. Kundt szudétánemet képviselő visszatért Prágába, hogy, mint az újságírók előtt kijelentette, a mostani nehéz időkben ne hagyja árván a szudétánemet párt parlamenti klubját. Hangsúlyozta azonban, hogy

a párttól nem kapott semmiféle politikai felhatalmat, tehát nem áll módjában politikai tárgyalásokat folytatni.

Prága, szeptember 14. A lapok jelentése szerint Kundt német képviselő, a szudétánemet párt tárgyalóbizottságának elnöke nyilatkozatot adott az United Press Egerben tartózkodó

munkatársának. Hangsúlyozta, hogy a békés megoldásnak csak egy útja van:

ha Franciaország és Anglia együttesen ésszerű kiegyezést teremt javasolna Csehszlovákiának a kisebbségi kérdés megoldására és Hitler bevonásával Benes és Henlein közötti tárgyalásokat folytatják ezt a teret.

Szerinte a megoldás felelőssége Anglia és Franciaország vállán nyugszik.

Prága, szeptember 14. Henlein, mint egyes lapok jelentik, úton van a szudétánemet vidékeken és sorra látogatja a legutóbbi incedensek áldozatainak családtagjait.

Csapatfelvonulás Karlsbad felől

PRÁGA, szeptember 14. »Prágai Magyar Hírlap« helyzetjelentést közöl Karlsbadból. Eszerint csak néhány fürdővendég tartózkodik az utóbbi napok óta ott.

A szudétánemet vidékek felé induló vonatok teljesen üresek, a Prága felé jövők azonban zsúfoltak.

A karlsbadi tüntetések során néhány üzlet kirakatát bevették.

London, szeptember 14. A Daily Express prágai levelezője jelenti: A szudétánemet kerületekbe özönlő cseh csapatok aikották a prágai kormány igazí választát a szudétánemet ultimátumra. — Ez már sokkal több, mint közönséges ostromállapot.

Egyik gőpesített hadoszlop a másikat után vonult el előlük Karlsbad felől a német határ

felé — írja a levelező. — Fény-szórók sugarai fúrták át az éjszaka ködöt.

A hadoszlopok élén gördült a parancsnokló tiszt kétüléses gépkocsija, utána könnyű harcokesi, majd csapatzállító gépkocsik hosszú sora következett. A bennülő katonák lövérsre készítartva fegyvereiket. Karlsbad utcáit fegyveres gépkocsioszlopok torlaszolták

el, közben fegyver- és hadianyagszállító gépkocsik robognak ide-oda. A készülődés ugyanolyan, mint a május 2-iki volt.

Prága, szeptember 14. A szudétánemet párt Egerben kiadott közleménye szerint Henlein ma dében a Runciman küldöttség tagjaival való találkozásánál megköszönte a küldöttség tagjainak fáradozását, amelynek

Rálöttek Sutton Pratt angol őrnagyra

London, szeptember 14. A Reuter-iroda jelenti: Sutton Pratt őrnagyra, a prágai angol követséghez beosztott megfigyelőre kedden egy cseh tiszt rálőtt, midős Sutton Pratt őrnagy Egerben járt. A lövés célt tévesztett. Sutton Pratt kocsija éppen akkor érkezett Egerbe, midőn páncélos gépkocsik tüzeltek az utcán.

Sutton Pratt őrnagy már megszűröl igazolójegyet lobogtatta a parancsnokló tisztnek annak bizonyoságára, hogy hivatalos minőségben jár ott, de a tiszt rálőtt.

Erre Sutton Pratt őrnagy a rendőrségre ment és egy rendőr kíséretében tért vissza a helyszínre. — Ujból megmutatta igazolójegyet a parancsnokló tisztnek és megma-

célja a nemzetiségi kérdés rendezése volt.

Am Express c. lap szerint

a szudétánemet párt mostmár egészen más úton keresi a megoldást

s számol azzal, hogy a szudétánemet kérdés már-már nemzetközi lesz és csak valamilyen nemzetközi értekezleten lehet majd elintézni.

Veszteséglista

Prága, szeptember 14. A cseh rádióban ma este 7 órákor közölt helyzetjelentés sokkal kevésbé megnyugtató, mint az előző. A jelentés rámutatott arra, hogy több helyen a rendet a karhatalomnak még nem sikerült helyreállítani. Hivatalos veszteséglistát is közöl, eszerint a halálos áldozatok száma 23, köztük 13 cseh és ezek közül 10 a biztonsági szolgálat tagja. — Német részről a halottak száma 10, a sebesültek száma 75, ezek közül 14 német, 37 pedig a biztonsági szolgálat tagja. Az utóbbiak sebesülése legnagyobb részben súlyos.

Henlein nem tárgyal tovább

London, szeptember 14. A londoni cseh követség közlése szerint Masaryk követ az éjszaka folyamán a következő hírt kapta Prágából:

Henlein Konrád éjféltkor közölte Hodzsa Milán miniszterelnökkel, hogy a jelenlegi körülmények között nem folytatja a tárgyalásokat.

Berlin, szeptember 14. Aschból jelenti a Német Távirat Irodája:

A szudétánemet párt politikai vezetősége elhatározta, hogy a politikai és tényleges munka folytonosságának biztosítása érdekében Prágából szudétánemet területre helyezi át a párt irodáit, mert a jelenlegi helyzetben nem látja biztosítottak a Prága és a vidék között az összeköttetést.

Henlein Konrád kedden este a szudétánemet tárgyalóküldöttséggel megbeszélte a helyzetet.

Tekintettel arra, hogy a legutóbbi negyvenóra eseményei és a szudétánemet párt keddi esti követeléseinek nemteljesítése következtében

nincs meg többé az eddig érvényes megbízatás alapján folytatandó tárgyalások kellő alapja. Henlein Konrád a szudétánemet párt tárgyalóbizottságát felmentette megbízatásától.

Henlein köszönetet mondott a tárgyalóbizottság tagjainak: Kundt, Peters, Rosche, Sebekovsky és Schicketzan képviselőnek eddig kifejtett áldozatkész tövkenységükért. (MTL)

Károly román király békét javasol Benesnek

BUKAREST, szeptember 14. (Stefani) Jó forrásból származó, de meg nem erősített hírek szerint, Károly király — tekintettel a nemzetközi hírekre, — személyes üzenetet intézett Benes cseh köztársasági elnökhöz és ebben a cseh kérdés békés megoldását tanácsolta Benesnek.

Runciman megkezdte a közvetítést

Prága, szeptember 14. (Cseh TI.) Runciman lord titkársága délután felhívomkor a következő jelentést adta ki:

Henlein Konrád szudétánemet vezér szerdán délelőtt Aschban fogadta a Runciman küldöttség tagjait,

akkal közölte, hogy a szudétánemet párt azért oszlatta fel a cseh kormánnyal való tárgyalások céljából küldött bizottságát, mert az elmúlt 48 óra eseményeinek következtében a párt fel fogása szerint nem álnak fenn többé azok a feltételek, amelyek mellett az eddig érvényes megbízatás alapján a tárgyalásokat folytatni lehetett volna.

Prága, szeptember 14. Amíg Prága és Eger farkasszemét néz egymással, a Runciman küldöttség megkezdte közvetítését a szembenálló felek között. Prága politikai körökben

nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a megbeszélésnek, amelyet Henlein Konrád, Frank és Künzel képviselők egyfelől, más részről Aston Gwardin, Henderson és

Deto folytattak egymással Aschban.

A megbeszélésről az angol küldöttség által kiadott közlemény kedvező hatást tett, mert bizonyos optimizmusra jogosítónak tartják azt a kifejezést, hogy Henlein azért tartotta szükségesnek a szudétánemet párt eddigi tárgyalóbizottságának feloszlását, mert véleménye szerint a megbízatás az utolsó két nap eseményei következtében az eddigi értelemben elvesztette jelentőségét. Ebből

azt következtetik, hogy a szudétánemet párt más formák és más feltételek között hajlandó lesz tárgyalásokat folytatni.

Kundt és Rosche képviselők, akik eddig e tárgyalásokat Hodzsa miniszterelnökkel folytatták, Prágába érkeztek vissza.

(Folytatás a 3. és 3. oldalakon.)

SZEKELY, GYÓRI ÉS MORVAI ÜRISZBŐSÉGE KIVÉLD.

Franciaország nem hozhat véráldozatot a cseh elnyomókért

Párizs, szeptember 14. A szerdai párizsi lapok nem ítélik meg egyöntetűen a helyzetet, több lap azonban most már nyíltan azt hirdeti, hogy

teljesíteni kell a szudétánemek követeléseit.

A Matin vezércikke megállapítja, hogy Franciaország nem tudja többé megakadályozni a szudétánemek legfőbb követelését, a népszavazást. Franciaország — írja a lap —

nem viselhet háborút egy másik állam egyik nemzetiségeért.

Erre semmiféle jogi kötelezettség nem kényszerítheti. Franciaország nem tagadhatja meg saját történelmének egyik legintósbabb alapelvét: a népeknek azt a jogát, —

szabadon döntsék a saját sorsuk fölött.

Ezért az elv ért a francia nemzet gyakran ontotta vérért, nem lehet tehát, hogy a jövőben ennek az elvnek az ellenkezőjét vérezen.

A jobboldali Jour véleménye szerint a dolgok jelenlegi állásából **igen könnyen lehet háború.**

Egy remény azonban még mindig van és ez Runciman lord. Remélni kell, hogy most már az illetékes cseh körökben is túlsúlyba jut az a vélemény, hogy

semmi értelme sem lenne annak, ha a szudétánemek továbbra is megmaradnának a csehszlovák állam kötelekében.

hiszen amúgy is csak nyugtalan-ságot és zavart keltenének. Nagy jelentőséget tulajdonít a lap annak a körülménynek is, hogy

Olaszország teljes mértékben támogatja a szudétánemek kérdés megoldásának lehetőségére ügyében kialakult német álláspontot.

A Petit Journal a következő szavakkal fejezi be vezércikkét: »Még mindig nem akarják elhinni, hogy azok, akik átérték a világháborút, nem akarnak belekeveredni egy olyan kalandba, amelynek következményeit senki sem tudja belátni.«

Legyen Runciman lord a döntőbíró!

»A béke döntő próbjája« — így nevezi a Homme Libre a szerda reggeli helyzetet. Az angol és a francia kormányoknak a legnagyobb erőfeszítéseket kell kifejteniük — írja a lap — s azonnal javasolniuk kell, hogy

küldjék ki Runciman lordot döntőbíróként.

Minden elvesztett perc a háború lehetőségét fokozza, nem pedig a békét segíti elő. Azok, akik eddig még kételkedtek abban, hogy tovább kell menni az eddigi engedményeknél, most már maguk is meggyőződhetnek arról, hogy

a szudétánemek ultimátuma után nincs más megoldás. Nem szabad többé időt veszíteni.

A kommunista párt hivatalos lapja, az Humanité azt kérdi nagybetűs címfelirátában:

»Felgyújtja-e Hitler Adolf Európát?«

A cseh kormány — írja a lap — szilárd és nyugodt magatartást ta-

pusít a »provokálásokkal« szemben. Már csak néhány óránk van, ha meg akarjuk nyerni a béke döntő csatáját, — folytatódik a cikk. — Béke esatájának kimenetele attól függ, engednek-e az európai rendért felelős hatalmak a nyomásnak vagy sem.

A németellenes sajtó vezető lapja, az Ordre, azzal vádolja meg Németországot, hogy **saját lengyel kisebbségeit elnyomja,**

ugyanakkor pedig a csehországi kisebbség önrendelkezési jogát követeli. A békét csak akkor lehet megmenteni — írja a lap, — ha a demokrata államok kezükbe

Mussolini lapja az elcsatolást követeli

Róma, szeptember 14. A csehszlovák állam tarthatatlanná vált — állapítja meg Mussolini lapja, a »Popolo d'Italia« szerdai vezércikkében. A nyugati demokrata hatalmak nem vitathatják el többé a szudétánemeketől az önrendelkezési jogot.

Most már csak két lehetőség közzölhet választani. Az egyik az, hogy elcsatolják a szudétánemek területét Csehszlovákiától s ebben az esetben helyreáll a rend és a béke, míg a másik megoldás a válság további kiélezése és a teljes zűrtáv.

Ezt a második megoldást elsősorban a bolseviszták akarják.

Az egész olasz sajtó egyöntetűen azt hangoztatja, hogy most már nem lehet megelégedni félmegoldásokkal, hanem gyökeresen rendezni kell a felmerült problémákat. A fasiszta kormány — írja a Corriere della Sera — teljes mértékben egyetért Hitler Adolffal abban, hogy mindenfajta félmegoldás csak még nagyobb válságba sodorná a

Runciman tevékenysége

London, szeptember 14. A Runciman-misszió eddigi tevékenysége tulajdonképpen véget ért. Nem lehet szó többé az eddigi értelemben közvetítésről, amely egy új csehszlovák alkotmányt kidolgozó tárgyalásokat készített volna elő. — Runciman azonban továbbra is Prágában marad, semmi jele sincs annak, hogy az angol kormány az utolsó pillanatig visszahívásra gondolna.

Ha Runciman s társai továbbra is Prágában maradnak és folytatják fáradozásait, ez ma már csak az összeütközések legsúlyosabb következményeinek elhárítását célozhatja.

A Londonba érkezett jelentések nyilvánvalóvá teszik, hogy Hitler beszédét követőleg forrongás tört ki a szudétánemek területeken, — minden városban egyforma külsőségek és keretek között zajlottak le. Az érintett városokban elszállásolt cseh katonaság nem avatkozott bele az összeütközésekbe, a rend helyreállításának munkája így a rendőrségre és esendőrségre hárult, amelyek

a statárium elrendelése után ideiglenesen sikerült helyreállítani a központi hatalom uralmát.

A szudétánemek ultimátumára adott cseh kormányválasz angol felfogás szerint lehetővé teszi, — hogy a cseh kormány és a szudétánemek legalábbis az ország nyugalmának időleges biztosítása érdekében közeledjenek egymáshoz. És Runciman bizottságának tevé-

tudják venni a diplomáciai kezdeményezést. Nem elég reagálni az eseményekre.

cselekedni is kell.

A csehszlovák problémából most már európai probléma lett — írja a Figaro. — Ezt a kérdést most már európai szemüggől kell nézni és megoldani. Mindenekelőtt az a fontos, hogy

helyreálljon a nyugalom Csehországban és mindenki lemondjon az erőszakos eszközök alkalmazásáról.

Bármi történjék is azonban, Anglia és Franciaország nem mondhat le arról, hogy hallassa szavát ebben a tragikus vitában.

világot. Prága huzavonája a végsőkig kiélezte a viszályt s

most már nincs más megoldás, mint a szudétánemek teljes önrendelkezési jogának biztosítása.

Ha Runciman lord nem tudja sürgősen keresztülvinni ezt a megoldást, akkor a szudétánemek vidéken újabb véres összecsapásra kerül a sor. A politikai józanság és a népjog nevében Olaszország magáévá teszi Hitler Adolf nyílt, becsületes és reális politikáját. A Gazette del Popolo szintén megállapítja, hogy Németország és Olaszország állásfoglalását illetően most már semmiféle félreértés nem lehetséges.

A Stampa véleménye szerint

a mesterséges csehszlovák államalakulat teljes felbomlása feltarthatatlannul halad előre.

A lakosság forrong és nincs a világnak az a hatalma, amely ezt a felkelést meg tudja akadályozni. Az angol és a francia kormánynak hidegvérrel tudomásul kell vennie ezt a tényállást.

Megkezdtek Románné elmeállapotának megvizsgálását

Budapest, szeptember 13. Az uzsora és egyéb búncselekmények miatt vizsgálati fogságban lévő dr. Román Iván kispesti ügyvéd felesége — aki, mint ismeretes, szintén a pestvidéki ügyészség fogházának lakója — az utóbbi napokban két tárgyaláson olyan zavart, hisztérikus magatartást tanúsított, hogy egyik esetben sem lehetett kihallgatni. A fogházban hetek óta nagy gondot okoz elmezése is, mert minden elmeszert visszautasít azzal, hogy ellenségek veszik körül, akik meg akarják mérgezni és el akarják tenni láb alól.

Dr. Román Ivánné védője, ifjabb dr. Kovács Sándor tegnap sürgős beadvánnyal fordult dr. Felszeghy Róbert tanácselnökhöz, a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírójához és dr. Román Ivánné elmeállapotának sürgős megvizsgálását kérte. A vizsgálóbíró ma reggel maga elé vezettette Románnét és kibírdette a végzést, amely szerint elrendelte Román Ivánné elmeállapotának sürgős megvizsgálását és a vizsgálattal dr. Tóth Pál László és dr. Kluge Endre törvényszéki elmeorvos szakértőket bízta meg.

Románnét levitték a fogházba, majd egy óra múlva felvezették a törvényszék harmadik emeletén lévő orvosi rendelőbe, ahol egy órával a viz-

WERNER
Férfi ruha osztályán olcsón és elegánsan ruházódhat.

folytán végsőkig kiélesedett ellentéteket, a csehszlovák probléma az eddigi úton nem juthat többé nyugvópontra.

London, szeptember 14. Ward Price jelenti Nürnbergből a Daily Mailnek:

Német körök állandóan hangoztatják-előttem, hogy Németország-nak nincs vitája sem Angliával, sem Franciaországgal és sohasem keresi velük az összeütközést.

Még ha Németország segítségére sietne a szudétáknak és ezért Franciaország öt megtámadná, a német haderő és léghaderő parancsot fog kapni, hogy kizárólag a védekezésre szorítkozzék és ne igyekezzenek a háborút francia területre átvinni. Rámutatnak továbbá német körök arra, hogy Franciaországot nem kötelezi szövetsége Csehszlovákia épségének, vagy jelenlegi határainak biztosítására, hanem csak a csehszlovák állam függetlenségének megvédésére. Ha Németország megszállja a szudétánemek területét, ez éppoly kevésbé semmisíti meg Csehszlovákia függetlenségét, mint ahogyan a Ruhr-vidéknek 1923-ban Franciaország által történt megszállása sem semmisítette meg a német köztársaság függetlenségét.

A Daily Mail úgy értesül prágai nem hivatalos forrásból, hogy lord Runciman Londonba, Párizsba és Prágába küldte legújabb megoldási tervét.

NE CSAK AZ ÉLETÉT BIZTOSÍTSÁ, HANEM AZ EGÉSZSÉGÉT IS...
SÉLYEM PRINCESS EL

gálóbirói végzés kihirdetése után megkezdtek Román Ivánné elmeállapotának megvizsgálását. A vizsgálat előreláthatólag egy hónapot vesz igénybe.

SZÉKELY, GYÓRI ÉS MORVAI divatruhái tartósak.

— Hosszú idő óta fekvő betegek a természetes »Ferenc József« keszűvizet nagyon szívesen isszák s annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dícsérik. Kérdezze meg orvosát.

Hungária filmszínház
MA is G ARBO megható szépségű filmje: CAMILLE, a végzet asszonya
Partner: ROBERT TAYLOR.
Előadások: d. u. 5. 7. 9 órákor!
VILÁGHIRADÓ!

OLVASTA?

Egy londoni fodrász, akinek az elegáns Regent Streeten van üzlete, mozgalmat indított, hogy a férfiak is változatos és egyéniségűkhöz illő frizurákat készíthessenek maguknak.

Nemsokára befejezik a világ legnagyobb világítótoronyának építését Ouessant szigetén, husz mérföldnyire a francia Brest kikötővárostól, az angol csatorna déli kijáratánál. A világítótorony lámpaerőssége ötszázmillió gyertyafény. A kéttized másodpercenként felvillanó fénytömeg nyolcvan kilométer távolságban is kitűnően látható. A torony emelést a Quessant szigete körül rendszerint nagyon veszedelmes és viharos tenger tette szükségessé.

Alexander Elek sidneyi lakos fogadásból egykerekű targoncán toltta 84 kilogram súlyú fivérét, Henriket Adelaideből Sidneybe. Az 1766 kilométeres utat kilenc hét alatt tette meg, útközben 28 kilót fogyott, egy teljes útnyi 11 pár cipőt szakított el, lába annyira megdagadt és feltört, hogy a túresa teljesítmény után két hétig nyomta az ágyát. Az elért legnagyobb gyorsaság kilenc kilométer volt 54 perc alatt. Szokailan „hóstevelő” 50.000 pengőt nyert.

Az angliai Bradford-on Avon város tanácsa elrendelte, hogy este féltizenegykor a város összes utcáin és terein oltások a lámpákat. A határozat indoklása szerint legkésőbb féltizenegyre minden rendes embernek le kell feküdni. Philip Barry bradfordi lelkesen élesen bírálja a tanács intézkedését nyílt levélben. A többiek között annak a nézetének adott kifejezést, hogy az utca sötétsége nem fogja kényszeríteni az embereket a korai lefekvésre, ellenben alkalmat ad nekik arra, hogy hódoljanak bűnözési hajlamaiknak.

Rendkívül érdekes tudományos kísérletre vállalkozott két amerikai tudós. Elhatározták, hogy négy hétig a föld alatt fognak lakni, hogy kipróbálják, mennyire befolyásolja ottani életmódjuk szervezetüket. Chikágóban ásattak be magát több méter mélységbe, a föld alá a két tudós. Nem hatolt le hozzájuk sem a fény, sem a lármák a föld felületéről. Mesterséges világítás mellett mesterségesen előállított levegőt szívtak. Tudományos könyveket olvasgattak, tábori ágyon aludtak. Örök nem vittek magukkal, ételkészítéssel nem bírtak, ültetésre táplálkoztak és tértek pihenőre. Dacára ennek, a szervezetük kitűnően bírta a földalatti életet, teljesen egészségesek maradtak. A kísérlet végén megállapították, hogy a mostani, napl 24 óras beosztás csak szokása az embernek, de nem a természet követelte meg tőlünk annak idején az ilyen életmódot.

Férfiholttestet vetett ki a Tisza

Szerdán délelőtt az egykori halában egy ismeretlen férfi hulláját vetett ki a Tisza. A helyszínre kiszállott csendőrök a 45-50 év körüli férfi ruháját átvizsgálták, de a zsebében semmiféle adatot nem találtak, amiből személyazonosságát megállapíthatták volna. A vizsgálat adatai szerint nem történt semmiféle bűncselekmény, hanem vagy öngyilkosság, vagy véletlen szerencsétlenség. Lehetségesnek tartják, hogy a szerencsétlenül járt ismeretlen férfi csónakon halászni ment a Tiszára, de örvénybe került és a csónak felborult.

A vizsgálat mindenesetre folyik tovább a szerencsétlenség körülményeinek tisztázására és a tragikus halált halt ismeretlen személyazonosságának felderítésére.

Tragédia!

Hitelezési csalás címén került a járásbíróhoz a Minnich Mihály okleveles gazda, volt városi szellemi szükségmunkás. Tóth Elek Baranya úti péküzlet tulajdonosa jelentette fel, előadva, hogy Minnich 30 pengő értékű kenyeret vett tőle hitelbe, azt adva elő, hogy adóhivatali ellenőr és csak a hónap végén, egy összegben fogja kifizetni a kenyeret. A hónap végén azonban nem fizetett a vevő, akiről kiderült, hogy nem is adóhivatali ellenőr, csak szellemi szükségmunkás, de időközben ezt az állását is elvesztette.

A honvédelmi minisztérium felhívása a Károly-csapatkereszt igénylőkhöz

A honvédelmi minisztérium a Károly-csapatkereszt igénylőkkel a következőket közli: Az 1938. évi IV. és az 1938. évi XV. tc. életbe lépésével a tűzharcos minőség igazolását, vagyis a Károly-csapatkereszt adományozását az érdekeltek ezrei kéri. Az eddigi tapasztalatok igazolják, hogy a kérelmezők legnagyobb része — tisztelretreméltó kivételével eltekintve — ennek a díszjelvénynek adományozásáért a fent idézett törvényekben biztosított kedvezmények elnyeréséért folyamodik, miért az igazság és a közérdek azt kívánja, hogy a beadott kérvényeket csakis a beérkezés sorrendjében vegyék elbírálás alá. A kérvények elintézésének személyes, írásbeli, vagy befolyásosnak vélt személyek közbeiktatásával történő sürgetése teljesen céltalan. A beosztott tiszt és tisztviselő munkaeurójuk teljes megfizetésével dolgoznak és így azok, akik őket céltalan sürgető kérésekkel munkájukban zavarják, önmaguk és bajtársaik ellen cselekednek. A kérvény értelmi elintézését nagy-

tában állott, mint szellemi szükségmunkás. Három gyermeke van és ötven pengős fizetéséből nagyon nehezen élt. Mégis megfizette volna tartozását, ha időközben váratlanul fel nem mondaná neki, negyven társával együtt. Most, okleveles gazda léte, földművesként dolgozik az Alföldi Takarékpénztár téglagyárában. A járásbíróhoz nem hozott ítéletet az ügyben, hanem annak kiderítésére, hogy Minnich mikor kapta meg a felmondó levelet, elnapolta a tárgyalást.

Légítámadásnál nem kell elsötétíteni a városokat

Láthatatlan fényt talált fel egy holland katonatiszt

Amszterdam, szeptember 13. J. Bikker holland tartalékos százados szencszi új találmánya alkalmas lehet arra, hogy a légvédelem mai rendszerét lényegesen megváltoztassa. Bikker százados olyan lámpát készített, melynek fényét úgy lehet szabályozni, hogy csak bizonyos irányból és csak bizonyos távolságra látható. Ha a találmány, amelyet már a bilversumi légvédelmi gyakorlaton sikerrel kipróbáltak, a gyakorlatban teljesen beválik, légítámadás esetén nem kell majd féltékeny sötétítésbe borítani a városokat. Lehetővé válik a teljes forgalom normális lebonyolítása anélkül, hogy az ellenséges repülők a városból valamit is megláthatnának. A Bikker-féle világítás — különben „láthatatlan fénynek” nevezték el — elve az, hogy a fényforrás egy hosszabb cső végében helyezik el. A cső belsejét megfelelő fényfogyó ernyőkkel látják el, a fényugarak az ernyők mentén haladnak a cső szűk nyílásáig. Az így keletkezett fénynyaláb csak abban az irányban világít, amelybe a cső tengelyét beállították és annyi erceje nincs, hogy visszfényt keltsessen. Pontosan szabályozni lehet azonkívül hatásának távolságát is. Ha Bikker-féle lámpákkal irányít-

Légítámadásnál nem kell elsötétíteni a városokat

Láthatatlan fényt talált fel egy holland katonatiszt

Amszterdam, szeptember 13. J. Bikker holland tartalékos százados szencszi új találmánya alkalmas lehet arra, hogy a légvédelem mai rendszerét lényegesen megváltoztassa. Bikker százados olyan lámpát készített, melynek fényét úgy lehet szabályozni, hogy csak bizonyos irányból és csak bizonyos távolságra látható. Ha a találmány, amelyet már a bilversumi légvédelmi gyakorlaton sikerrel kipróbáltak, a gyakorlatban teljesen beválik, légítámadás esetén nem kell majd féltékeny sötétítésbe borítani a városokat. Lehetővé válik a teljes forgalom normális lebonyolítása anélkül, hogy az ellenséges repülők a városból valamit is megláthatnának. A Bikker-féle világítás — különben „láthatatlan fénynek” nevezték el — elve az, hogy a fényforrás egy hosszabb cső végében helyezik el. A cső belsejét megfelelő fényfogyó ernyőkkel látják el, a fényugarak az ernyők mentén haladnak a cső szűk nyílásáig. Az így keletkezett fénynyaláb csak abban az irányban világít, amelybe a cső tengelyét beállították és annyi erceje nincs, hogy visszfényt keltsessen. Pontosan szabályozni lehet azonkívül hatásának távolságát is. Ha Bikker-féle lámpákkal irányít-

Háztartási cikkek, kályhák legolcsóbban Bészler Lajosnál Piac ucca 17.

lámpát, hogy például pontosan csak tíz méter távolságban hasson s nécsák ezen túl, hanem ezen belül is láthatatlan legyen a fénye. Erre jó, hogy a következő kocs szabályos, állandó távolságot tudjon megtartani. A bilversumi kísérleteknél a Bikker-lámpákkal világított utakon 40 kilométer sebességgel haladtak az autók, anélkül, hogy az irányt eltévesztették volna. SZÉKELY, GYÖRI ÉS MORVAI borkabátjai utólréhetetlenek. Amit egy halál torkából visszatért fiatalember mond

Nagyon szép az élet! Egyre szebb!

Néhány hónappal ezelőtt, egy fényes nyári délután öngyilkossági kísérletet követett el Lengyel, Zoltán kifutófiú. A 22 esztendő fiatalember levette magát a püspöki palota harmadik emeletéről és a mentők életveszélyes állapotban szállították a klinikára. Az orvosok megállapították, hogy a szerencsétlen fiatalember súlyos zúzódásokat és lábtörést szenvedett. Azonnal ápolás alá vették és a gondos orvosi kezelés eredménye lett, hogy Lengyel Zoltánt sikerült megmenteni az életnek. Néhány hét alatt annyira javult az állapota, hogy haza lehetett szállítani a lakására. — Nem sokkal később azonban a kifutófiú ismét rosszul lett, úgyhogy vissza kellett szállítani a klinikára. Most a Tiszántúli Független Újság munkatársa felkereste a klinikát a haláltól megmenekült Lengyel Zoltánt, aki ismét jobban van, sőt a napokban elhagyja a klinikát. A lába ugyan még gipszben van, mert három helyen is eltörtött, de már próbálgatja a járását. — Nagyon megbántam, amit tettem — mondja —, de nagyon el voltam keseredve. — Azt hittem, hogy elveszítom az állásomat és nem akartam tovább szüleim terbére lenni. Szinte nem is tudtam, mit csináljak, amikor felmentem a püspöki palotába, kinyitottam a lépcsőház ablakát és lengtettem. Hogy azután mi történt, nem emlékszem, már a levegőben elveztettem az öntudatomat. Csak a klinikán tértem magamhoz s iszonyatos fájdalmaim voltak. Fáj a fejem, a szemem, a hátom, a lábam, de most már csak a lábam sajog kissé. A szememmel sokáig nem láttam, de hálisátnak, már az is teljesen rendbejött. És még ezt mondotta: — Annyit mondhatok, hogy ha valaki hát akkor én nagyon megtanultam becsülni az életet!... Minden nap szebbnek és szebbnek tűnik fel előttem... Nagyon boldog vagyok, hogy élek!...

A magas vérnyomás és a vérkeringési zavarok kezelésénél reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz sokszor nagyon jól tesz, mert a bélmüködést csakhamar elrendezi, az emésztést előmozdítja, az anyagcserét telfrissíti és ezáltal igen kellemes közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

A kormány dandár

Balassagyarmat. Vitéz nagybányai Magyarországi kordán a déli órákban binet iroda főnök Rétság határába megleltűse az l. v zó gyakorlatait. vitéz Sónyi Hugó

Elfogták

Adony, szeptember nyi kégyilkosság ságok a legnagyobb sél folytatják a ny ügyvek már gyantak: két kubikos, vadolhatók azzal, ték el a kégyilkos. A vizsgálat során hogyan került A man Izidor Jend mester 40 éves fele. A borhelymestert alajpan nemreg pítotják, hogy hanem lengyel. A lengyel hatóság zölték Schiffmann hogy lengyel megszűnt. Schiff hatóságok előtt bí a háború idején gyar hadsergeben. Különdieket Elle Központi Hatóság figyelembe és a családjával együtt országból, miután lampolgar.

Az angol

London, szeptember délelőti 11 órakor terelőnkési paloták nisztertanács e hét f. A tanács összehív net legnap este hat miniszterek szoros hassanak a gyorsan közli helyzettel, alap hassák Hitler nürnt hogy megfontolhass tegnap táncszórás améllyek sorána r ter a véderőltáreak rom' fegyverem e vel tanácskozott. A mai miniszteri tek a kabinet össze ban időző lord s ügi miniszter egy Rézsi velt a tanács Warr főpécsetőr is kezett e eálból Gen nisztertanács folyt, dogan külügyi ál hivatalból a minisz ment át. A Rester-iroda gol kormánykör talában nyugodt legújabb esemé nak tartják, hogy zésbe álljanak. A belső kabinet te ba azt vonta. képviselőit és a hogy megfontolja désekre van szü nyugtalan európai A Press Associat rínt a francia na attaséi a legszon állanak az angol és tengernagyí hiv ponta több órát t

1. ve

donyi kéj gyanusított

hiff-bély. taj la-ar. r. kö- lövel, rsága

mezzakította

ros érinkezésben á körökkel. London, szeptemb rály úy határozott elhagyja a bolma a nyarat töltöt visszakerék La zódó váratlan vó tkezés helyen a p horzák és

ma minisztertanácsa értesülése szer niszterelnök beha kormány tagjain szülésokról, amel mai nap folyam külügyminiszter kincstári kancler miniszterrel, az e széklet jelöl

ma minisztertanácsa értesülése szer niszterelnök beha kormány tagjain szülésokról, amel mai nap folyam külügyminiszter kincstári kancler miniszterrel, az e széklet jelöl

A kormányzó az 1. vegyesdandár őszi hadgyakorlatán

Balassagyarmat, szeptember 14. Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója szerdán a déli órákban a katonai kabinet iroda főnöke kíséretében Rétság határába érkezett, hogy megtekintse az 1. vdd. őszi befejező gyakorlatait. A kormányzó vitéz Sónyi Hugó gyalogsági tá-

bornok, a honvédség főparancsnoka és vitéz nagybányai Nagy Vilmos altábornagy, az 1. vdd. parancsnoka üdvözölte. Amikor a kormányzó megérkezett, éppen a gépkocsizó dandár támadása volt kialakulóban. A kormányzó kb. másfélórát időzött a gyakorlatok színhelyén.

Elfogták az adonyi kéjgyilkosság két gyanúsítottját

Adony, szeptember 14. Az adonyi kéjgyilkosság ügyében a hatóságok a legnagyobb körültekintéssel folytatják a nyomozást. A bűnügyek már gyanúsítottjai is vannak: két kubikos, akik alaposan vádolhatóak azzal, hogy ők követtek el a kéjgyilkosságot.

A vizsgálat során tisztázódott az, hogyan került Adonyba Schiffmann Izidor Jenő érdi borbélymester 40 éves felesége.

A borbélymesterről, az iratai alapján nemrégiben megállapították, hogy nem magyar, hanem lengyel állampolgár.

A lengyel hatóságok viszont közölték Schiffmann Izidor Jenővel, hogy lengyel állampolgársága megszűnt. Schiffmann a magyar hatóságok előtt bizonyította, hogy a háború idején az osztrák-magyar hadseregben szolgált, de a Külföldieket Ellenőrző Országos Központi Hatóság ezt nem vehette figyelembe és a borbélymestert családjával együtt kiutasította az országból, miután nem magyar állampolgár.

Az angol király megszakította üdülését

London, szeptember 14. Szerdán délelőtti 11 órákor ült össze a miniszterelnökségi palotában a második minisztertanács e hét folyamán.

A tanács összehívását a belső kabinet tegnap este határozta el, hogy a miniszterek szoros érintkezésben állhassanak a gyorsan változó nemzetközi helyzettel, alaposan tanulmányozhassák Hitler nürnbergi beszédét és hogy megfontolhassák a belső kabinet tegnapi tanácskozásának eredményét, amelynek során a négy vezető miniszter a véderőterék vezetőivel és a három fegyvernem vezérkari főnökeivel tanácskozott.

A mai minisztertanácson részt vettek a kabinet összes tagjai, a Kanadában időző lord Stanley dominiiumügyi miniszter egyellen kivételével. Részt vett a tanácskozáson lord De la Warr főpécsetőr is, aki tegnap este érkezett e célból Genfből. Mialatt a minisztertanács folyt, Sir Alexander Cadogan külügyi államtitkár a külügyi hivatalból a miniszterelnöki palotába ment át.

A Reuter-iroda jelenti, hogy angol kormánykörökben a légkör általában nyugodt, de tekintettel a legújabb eseményekre, tanácsosnak tartják, hogy szoros érintkezésbe álljanak az eseményekkel.

A belső kabinet tegnapi tanácskozására azért vonták be a véderőterék képviselőit és a vezérkari főnököket, hogy megfontolja, milyen óvintézkedésekre van szükség, tekintettel a nyugtalan európai állapotr.

A Press Association értesülése szerint a francia nagykövetség katonai attaséi a legszorosabb érintkezésben állanak az angol hadügyminisztérium és tengerügyi hivatal vezetőivel s naponta több órát töltenek a hadügyi-

Schiffmanné az adonyi főszolgabírói hivatalban tudta meg a magyar hatóságok kiutasító végzését. Adonyból hazafelé indult, de nyilvánvalóan meg akarta spórolni a vasúti díjat és gyalog folytatta útját az országon. A hatóságok valószínűnek tartják, hogy Adonyból körülbelül négy kilométernyire találkozhattak a gyilkosokkal. Lehetséges, hogy előzőleg beszélgetett velük és azok talán enniivalóval is megkínálták. A gyilkosság után holttestét az elvetemült gyilkosok a bokrok közé vonzolták.

s így történt, hogy a bűntény után csak kilenc nappal találták meg a már oszlofélben levő hullát.

A nyomozás alapján a csendőrök letartóztattak két vándorkubikost.

Egy tanu ugyanis felismerte bennük azt a két férfit, akiket az országon Schiffmanné mellett láttak. A kihallgatás során azonban mindketten kétségbeesetten tagadják a vádat.

nisztériumban, ahol megbeszélik a helyzet összes fejleményeit.

A francia nagykövetség képviselője kijelentette, hogy tekintettel a katonai attasék és az angol hadügyminisztérium közti szoros együttműködésre, nagyon valószínű, hogy a francia hadsereg képviselőit a helyzet mai stádiumában Londonba utazzanak,

hogy az angol hadsereg képviselőivel tanácskozzanak, mert a katonai attasé révén a francia hadvezetőség szoros érintkezésben áll az angol katonai körökkel.

London, szeptember 14. György király úgy határozott, hogy elhagyja a balmorei kastélyt, ahol a nyarat töltötte, csütörtökön visszaérkezik Londonba. Az utalókódó váratlan visszaérkezését illetékes helyen a politikai helyzettel hozták összefüggésbe.

Boris bolgár király, aki néhány napja György király vendége volt, már szerdán reggel elutazott Skóciából és Londonba jött.

London, szeptember 14. A minisztertanács 2.26 órán át tartott. A kormány egyelőre nem tart újabb minisztertanácsot, de

a miniszterek állandó érintkezésben maradnak egymással.

A mai minisztertanács, a Reuter iroda értesülése szerint, Chamberlain miniszterelnök beható jelentést tett a kormány tagjainak azokról a megbeszélésekről, amelyeket a tegnapi és a mai nap folyamán folytatott Halifax külügyminiszterrel, Sir John Simon kincstári kancellárral, Hoare belügyminiszterrel, az egyes véderő miniszterekkel és vezérkari főnökökkel. A miniszterelnök jelentését hosszú és igen beható vita követte.

Páris még mindig bizik

Párizs, szeptember 14. A miniszterelnök és külügyminiszter egész nap folytatta tanácskozásait. Politikai körökben ismét szó esik a Ház egybehívásáról. A sajtó egyrésze úgy értesül, hogy Caeilaux és Flandin Daladier miniszterelnökökkel folytatott megbeszélésén az előbbieket kijelentették, hogy nézetük szerint

a kormány csupán a törvényhozás megkérdése után rendelhet el általános mozgósítást.

A szélső baloldal részéről a népfőnt közös parlamenti bizottságának összehívását kezdeményezik s rosszulják, hogy a francia kormány további mérséklésre inti magát. Egyben ismét tiltakoznak az ellen, hogy a Csehszlovákia érdekében tervbe vett kommunisztatutetést a kormány rendeletileg betiltotta. A közvélemény szerdán este élénken hangoztatta, hogy Franciaországnak mindig Angliával szoros együttműködésbe kell lépnie a béke biztosításának érdekében.

A lapok egyrésze úgy véli, hogy a dunai Svájc eszméje már túlhaladt álláspontra.

A népszavazás gondolatát viszont egyre több sajtóorgánus teszi magáévá.

A Liberté felszólítja Franciaországot és Angliát, hogy Olaszországgal, Lengyelországgal, Svájcjal, Hollandiával és a skandináv államokkal karöltve küldjenek nemzetközi ellenőrzőbizottságot a szudétánémet területre s tegyék lehetővé azt, hogy a német kisebbség békésen döntson saját sorsáról. A sajtóban felmerült egy francia-angol-német ellenőrzőbizottság kiküldésének terve is.

Párizsban egyébként még biznak a békés megoldás lehetőségében

s úgy vélik, hogy még semmi sincsen elveszve eddig, amíg lord Runciman Prágában tartózkodik.

A debreceni újságírók üdvözölték Kolosváry Borcsa Mihályt

A debreceni újságírói kar és az Újságíró Club választmánya tegnap délelőtti díszülést tartott, amelyen Benyovszky Pál meleg szavakkal emlékezett meg az újonnan kinevezett sajtófőnökről, dr. vitéz Kolosváry-Borcsa Mihályról. Rámutatott arra, hogy néhány évvel ezelőtt távozott el a debreceni újságírók köréből dr. vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, de a debreceni újságírók még most is vezérüknek ismerik el egykori elnöküket. Kolosváry-Borcsa Mihály a lovagias magyar férfiideált testesíti meg, aki egyszerre nagyszerű irányító, nagytudású újságíró és meglelő kolléga. A magyar sajtó legmagasabb orbhelyére való kinevezése valóban méltó kimagasló egyéniségéhez. Egészen bizonyos azon-

NAGYPAPA, APUKA ÉN IS GRÜNFELD RUHÁKÉREK

mert 56 éve megbízható és olcsó

Bocskay fiuruhák 15⁵⁰ dusan zsinórozva P

Bocskay futélikabát meleg bélelve, 6 évesőt kis emelkedés P 15⁹⁶

GRÜNFELD uriszabóság,

Kistemplom mellett.

ban, hogy a nagy kitüntetés és feladat közepette sem feledkezik vidéki újságíró bajtársairól és szeretettel gondol vissza debreceni kollégáira.

A díszülés résztvevői ezután lelkesen ünnepelték az új sajtófőnököt, majd egyhangú határozat alapján a következő szövegű üdvözlő táviratot küldték: „Vitéz dr. Kolosváry-Borcsa Mihály sajtófőnök. Miniszterelnökség, Budapest. A debreceni újságíró testület és Újságíró Club őszinte örömmel és büszke szeretettel üdvözlő díszelnökét és alapítóját sajtófőnökké való magas kinevezése alkalmából. Benyovszky Pál, elnök, Tamássy László, főtájtár. Ezután a díszülés végetért.

Zivatar

Jóslás: Elénkülő délnyugati, később északnyugati szél, növekvő felhőzet, több helyen, főleg a délutáni órákban záporosó, esetleg zivatar. A hőmérséklet nyugat felől csökken, de később átmenetileg még emelkedik.

SZÉKELY, GYÖRI ÉS MORVAI-nál nagy választékot talál.

Budapesttel egyidőben a legremekebb új magyar vígjáték:

Nehéz apának lenni!

Vidám, megható és szívhezszóló történet.

Főszereplők: Páger, Szelecky Zita, Mály Gerő, Egyri Mária, Vaszary Piri, Vizváry M. és Csöpi Ferkó a VIGSZINHAZBAN

A Léggóltalmi Liga hírei

Irodai munkára való felkészítés

A Léggóltalmi Liga debreceni csoportja szervezése az országban példátlan eredménnyel járt, amennyiben alig felévi működése után több, mint 12.000 tagja van már. Ennek az óriási taglétszámának a nyilvántartása többfele szempontból szükséges, melynek munkáját a Liga csekély számú tisztviselő gárdája nem tudja elvégezni.

Sopronban, a Léggóltalmi mintavárosban az irodai adminisztrációs munkát önkéntes munkások — legnagyobb részt társasági belső hölgyek — végzik és ha városunk — melynek sokkal kellemesebb helyzete van a határhoz közelség miatt — is el akarja érni azt a készültségi fokot, melyet korunk megkövetel, a szervezés további feldolgozása és kiművelése okvetlenül szükséges.

A Liga elnöksége felkéri városunk hazafias társadalmából azokat a szabad idővel rendelkező urakat és hölgyeket, akik megértik a Liga nemzetmentő munkáját és ebben részt is kívánna venni, hogy ráérő idejükből hetenként néhány órát egészen könnyű irodai adminisztrációs munkára áldozni szíveskedjenek.

A jelentkezőket kéri az elnökség, hogy déli 12—13 óra között a Léggóltalmi Liga debreceni csoportja Simonffy u. 1/c. II. emeleti hivatalába a titkársághoz felfáradni szíveskedjenek.

Léggóltalom: önvédelem — önvédelem: kötelesség! Mindenki nézze meg a Léggóltalmi kiállítás- és filmelőadásokat! Kiállítás: Ferenc József u. 8., Kereskedő Társulat díszterme. Nyitva: 8—20 óra. Film: Hungaria mozgó. Előadások: szombat, vasárnap d. e. 10, 11, 12 óra. Belépőjegyek: kiállítás: 10 és 20 fillér, film: 20 és 30 fillér.

Három iparág munkaidejének szabályozására új tervezeteket dolgozott ki a miniszterium

A vas- és gép-, továbbá a vegyészeti, bőr- és ruggyantaipar szempontjából újabb rendelkezéseket dolgozott ki az iparügyi miniszterium. A rendelkezések kapcsolatosak a 48 órás munkahét bevezetésére vonatkozó rendelkezés elkészítésével.

Az iparügyi miniszterium eredetileg úgy tervezte, hogy az egész iparban általánosan rendeli el a 48 órás heti munkaidőt és erre vonatkozóan egyöntetű rendelkezést bocsátott ki. A tervezet nyilvánossághozatala után azonban a miniszterium bizonyos ipari körök kérésére megváltoztatta álláspontját és úgy határozott, hogy egyes iparágakban külön-külön vezetik be a heti 48 órás munkaidőt.

Ennek az elhatározásnak megfelelően most készült el a három fontos iparág munkaidő megállapítása. A tervezet mindenekelőtt arra hivatkozik, hogy a vas- és gépipar szempontjából igen fontos a kivételes munkaidő meghosszabbításokra való berendezkedés. A vas- és gépiparban ilyenformán napi 12 óra munkaidő is lehetséges, de akkor nem lehet több, mint három heti átlagban 56 óra.

Megengedi a tervezet, hogy a vas- és gépipari vállalatok engedély nélkül harminc napon át 10 órára hosszabbíthassák meg munkaidejüket, továbbá a kivételes időtartamra vonatkozóan új rendelkezik, hogy a miniszterium engedélyt kérhetik a munkaidőnek további 90 napon át tartó kétórás meghosszabbítására.

A vegyészeti iparra vonatkozóan az új tervezet előírja, hogy csak műszaki munkáknál lehet meghosszabbítást kérni. A 30 napos önálló meghosszabbítási jog és a 90 napos engedélyezéstől függő meghosszabbított munkaidő

a vegyészeti iparra is fennáll, azzal a változtatással, hogy a robbanószereket gyártó üzemek a 90 napos munkaidő meghosszabbításra a belügyminisztériumtól kötelesek engedélyt kérni.

A bőr- és ruggyantaipar számára hasonló intézkedéseket tartalmaz a tervezet, amely hozzászólás végett elkerül az érdekeltekhez és azután kerül csak sor a végső határozatra.

Rekord aranyzárlatmányt vitt Amerikába a Queen Mary

London, szeptember 14. A Queen Mary óriásgőzös kedden tíz órai távozással Európából Amerikába. Ez a legnagyobb aranyzárlatmány, amely valaha egyetlen hajón átkelt az Atlanti óceánon. Ezt a rekord aranytömeget, amely a hajó értékének

kétszerese és mely után a feladók 27.500 font vitéldíjat és a rendes biztosítási díj ötszörösét fizették, nagyjobb részt az angol fontkiegyenlítő-alap küldte, a maradékot pedig devizakereskedők utalták át Amerikába, hogy dollárra váltsák.

Kis harapás — nagy per

Viszály egy „ingerlékeny” kutya miatt

Furesa kutyaharapási ügyet tárgyalt a járásbírószágon dr. Fuhrman Béla polgári bíró. Tóth Zsigmondné debreceni mosónő adott be keresetet Gulyás Endre Budai Erzsébet uca 27. szám alatt lakó kertész ellen, akitől 50 pengő megfizetését kérte. A kereset szerint

a kertész rosszul megléncelt kutyája ügy megharapta Tóthné, hogy az asszony másfél hónapig nem tudott dolgozni a kutyaharapás miatt.

A járásbírószágon Gulyás azt adta, hogy a kutya meg volt láncolva, a mosónő azonban játszomán kezdett az állattal, amely játék közben ka-

pott bele a Tóthné kezébe. Dr. Klein László ügyvédjelölt, Tóthné jogi képviselője szerint azonban a harapásnak a hosszú lánc volt az előidézője. A kutya ugyanis hiába volt megkötve, mert a lánc olyan széles mozgási területet hagyott számára, hogy a mosónő nem kerülhetett ki.

A harapás-ügyben több tárgyalást tartott a járásbírószágon, tanúk seregét hallgatták ki, de végül mégsem hozott ítéletet a bíróság. A felek ugyanis ki-egyeztek:

a kutyatulajdonos kötelezte magát, hogy fizet tíz pengő kártérítést fájdalomdíjként a mosónőnek, aki erre visszavonta keresetét.

SPORT

SPORTNAPLÓ

A Ferencváros vezetősége is belátta már, hogy Toldi szeretlen viselkedése sokat árt a csapat hírnevének és népszerűségének, sőt teljesítményének is. — Ezért elhatározta, hogy az idegbeteg játékos hosszabb ideig pihenésre kényszeríti és ha ez sem használ, még radikálisabb eszközökhöz folyamodik. Elég későn kezdik.

A DVTK—DVSC mérkőzést, amely az NBB első derbyje — lévén mindkét csapat pontvesztéssel nélkül — Marót, északi bíró vezeti. Marót tavasszal az Eszák—Kelet mérkőzést is kiválóan vezette s így remélhetően most sem lesz vele baj.

Székely, a B válogatott kapusa lemondott, helyére Havast, az Újpest tartalékkapusát állította be a szövetségi kapitány. De mi lesz, ha Havas is lemond? Az Újpestnek nincs több kapusa raktáron.

A cseh válogatott csapat center-halja az eredeti tervtől eltérően még is Nozsi lesz, aki Sárosi dr. vasárnapi semlegesítésével szerzett érdemeket a beállításához.

Bikfalvi többszöri felszólításra sem jelentkezett a Bocskaynál, mire ez feljelentette a szövetségnél. Miután azonban Bikfalvi a szövetségi ídézésre sem mozdult meg, játékjogát felfüggesztették. A tehetséges játékos magánéletéről egyébként igen rossz hírek érkeznek, aligha fog játszani valaha is.

A MASz keleti kerülete vasárnap délután 3 órai kezdettel az egyetemi sporttelepen a DEAC—NyTVE labdarúgó bajnoki mérkőzés közben és után kerületi ifjúsági és senior staféta bajnoki versenyt s női atletikai versenyt rendez a következő számokkal

senior számok: 4x100, 4x400 és 4x1500 m-es stafétafutás és 5000 m-es ötös csapatverseny. Ifjúsági számok: 4x100, 4x400 és 4x1000 m-es stafétafutás és 3000 m-es ötös csapatverseny. Női számok: 100 m-es síkfutás, magasugrás, súlylökés.

A Szolnoki MÁV vasárnapi debreceni vendéjátéka még a levegőben lóg. A Ferencváros válogatott játékosai nélkül is le akarja játszani vele elmaradt bajnoki mérkőzését és ennek létrejöttétől függ, hogy jönnek-e a szolnokiak vasárnap, vagy nem.

A Bocskay szerdán kiadós kétkapus tréninget tartott. A két-sárgák rohamosan javultak, alig lehet ráismerni a játékosokra, olyan jól mozognak. — A vasárnapi komolyabb mérkőzésen szeretnék kipróbálni Horvátot, az új csatár-jelöltet, mert csak megnyugtató kritika után lehet szó szerződletéséről.

KÖZGAZDASÁG

Drágább a gabona.

A gabonatörszédet ma főleg a külföldi jelentések foglalkoztatták. Csikagóban ugyanis tegnap 3.5 centtel emelkedett a búza ára, mert Európa részéről nagyobb kereslet mutatkozott az amerikai búza iránt, amit természetesen a nemzetközi helyzettel hoztak összefüggésbe.

Külföldi hatásképpen a budapesti piacon is szilárd volt az irányzat. — A búza 10, a rozs 20—25, a zab pedig 15 fillérral volt drágább, míg az árpa és a tengeri árpa változatlan maradt.

Egyebekben a rozs-, zab és tengeri-üzlet meglehetősen mérsékelt volt a budapesti gabonapiacra és zárlat felé

Olvasta

a TIKÁV tudósításait?

A reklámszövegek legtöbbszörösebbek a Tiszántuli Független Ujságban voltak. Irasson Ön is. Üzletét fellendítjük.

a liverpooli jelentés nyomán itt is nyugodtabb volt az üzletmenet.

A különböző származású 77 kg-os búzának legalacsonyabb ára 20.00 pengő volt, legmagasabb 20.20. — A 80 kg-osé 20.50, illetve 20.70.

A készáruvásáron eladtak rozsából 300 q-t, 15.10, 300 q-t 15.30, 450 q-t 15.00 pengőben, tengeriből 150 q-t, 19.75, zabból 150 q-t, 16.40, 150 q-t, 16.35 pengőben.

A mag- és hüvelyespiacon elkelt expresszborsó 150 q 20.75, 600 q 20.50, a lóheréből néhány mázsa tételek 110—158, a lucernából ugyancsak mázsa tételekben kisebb mennyiség 184—280 pengős árak között.

A babból 150 q 28.25, 150 q 28.75, a bitorheremagból 40 q 34, csillagfűrtől 300 q 15.5 pengőn kelt el.

Gabonahatáridő. Októberi rozs 155.65, 15.83, zárlat 15.71—73, márciusi rozs 16.45, 16.75, zárlat 16.61—63, szeptemberi tengeri 18.40, 18.25, zárlat 18.25—27, májusi tengeri 14.88, 14.65, zárlat 14.68—70.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Búza 18.80—19.00, rozs 13.00—14.00, árpa 16.00—16.20, zab 13.50—14.50, tengeri 18.00—18.20, tengeri csöves 6.80—7.40, lucerna 6.20—9.50, széna 500, lóhere 700, Szalma 2.60—3.00.

Hivatalos valutaárfolyamok.

Angol font (1 font) 16.25. — Cseh korona (100 korona) 9.50. — Dínár (100 dínár) 7.15. — Usa dollár (100 dollár) 337.80. — Francia frank (100 frank) 8.95. — Lei (100 lei) 3. — Lira (100 lira) 16.90. — Svájci frank (100 frank) 76.30.

VÁSÁROLJON Székely, Györi és Morvainál.

S. O. S.

Néhány héttel ezelőtt megírtuk, hogy G. a II. András munkanélküli nap-számosát és négytagú családját kiakoltatták a Bethlen utcán. A szerencsétlen család egy teljes hónapig a szabad ég alatt lakott, azott és éhezett, míg végül is a város elhelyezte őket a Késses uca 12. számú ház pincéjében. Azóta itt nyomorgott a Gáll-család, a dohos, sötét, férges pincében, míg most még nehezebb lett a helyzetük. A város ugyanis beküldtetett a pincébe hat hajléktalan öregembert és a szűk kis pincészetében most tízen-egyen szenvednek. Miután nappal nem igen térnek el a szűk helyen, Gállék csak éjszaka térhetnek be a pincébe, nappalra még onnan is kiiltották őket. Végső nyomorban, teljesen legyengülve és elkieseredve várják az éhhalált. Azok a jószívú olvasók, akiknek megcsikajtott a szívük, küldjék el bármilyen nemű adományukat a kiadóhivatalunkba, ahonnan készséggel továbbítjuk a szerencsétlen Gállék számára.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A TISZANTULI FÜGGETLEN UJSÁG-BAN HIRDETŐ CÉGEK-NEL ESZKÖZLI VÁSÁRLASAIT.

